

EUSKAL INSTITUZIOAK: GENOZIDEKIN NEGOZIOETAN **Euskal Herriak Kapitakari Planto, 2026ko ekainaren 17a**

Euskal Autonomia Erkidegoak (EAE) ibilbide luzea du Israelgo estatu kolonialarekin eta haren eragile ekonomikoekin loturak eta aliantzak sustatzen. EAE osatzen duten erakundeek, Eusko Jaurlaritzatik Foru Aldundietaraino, urteak daramatzate aldebiko harreman ekonomiko eta diplomatikoak sendotzeko ahalegin sistematikoak egiten, Gazan eta Zisjordanian okupaziopean dagoen populazio palestinarrek bizi duen apartheid egoeraren gainetik.

2023ko urritik aurrera Israelek bultzatutako estrategia beren-beregi genozidaren ondorioz, euskal erakundeek asoziazio horren profil publikoa murriztu behar izan dute, sentsibilizazio handiko euskal gizartearen kritika saihesteko. Horrela, lehen Industria Planetan eta Nazioartekotze Estrategietan Israeli buruz ohikoak ziren zenbait izendatze eta aipamen desagertu dira, hala nola, lehentasunezko "herrialde", "merkatu" edo "bazkide" gisa identifikatzen dutenak. Baina horrek ez du esan nahi lotura horiek desagertu direnik. Aitzitik, bizirik jarraitzen dute.

Lankidetzaren publiko-pribatua eremu emankorra da horretarako. Eusko Jaurlaritzako zenbait sailek (bereziki, Segurtasuna, Garapen Ekonomikoa eta Osasuna), bai eta Eusko Jaurlaritza bera patronatuan duten hainbat erakunde ere, gaur egun indarrean dauden 31 proiektutan parte hartzen dute, Israelgo erakunde publiko eta pribatuekin batera: besteak beste, Israel Aerospace Industries, National Technological Innovation Authority, Ministry of Energy, Israel Institute of Technology eta Technion Research and Development Foundation, guztiak industria militarrekin lotura garrantzitsuak dituztenak.

Segurtasunaren, defentsaren eta justiziaren eremuan ere lotura zuzenak daude. Ertzaintzaren eta Israelgo erakundearen arteko lankidetzaren ibilbide luzea alde batera utzita, Israelgo teknologia erabiltzen ari gara presoen kontrol telematikorako, Lehendakariaren segurtasun-arkuetako eskaner-sistemen zerbitzurako, edo EITB bezalako erakundeek zibersegurtasun-zerbitzuak kontratatzeko, adibidez.

Era berean, Osakidetzaren lankidetzaren zalantzarik ez duen iturri bat da ere. Teva farmazialari israeldarra Euskal Osasun Zerbitzuaren hornitzaile garrantzitsua da, 2023tik 5,5 milioi baino gehiagoko erosketak egin dizkiolarik 54 sendagaitan. Medtronic bezalako beste batzuek, hainbat materialez hornitzen dute Osakidetzaren, hala nola taupada-markagailuez, desfibriladoreez, nabigazio kirurgikoko ekipoez eta abarrez. Era berean, ugariak dira Euskadiko teknologia- eta ikerketa-zentroen eta Israelgo enpresa eta unibertsitateen arteko lankidetzaren akordioak, ikerketarako, garapenerako eta berrikuntzarako aliantzen bidez.

Gure lurraldeko lehen mailako hainbat enpresa, erakunde autonomikoak eta foralak mimatutakoak, eta funts publikoen kopuru izugarriak jasotzen dituztenak, Israelgo eragile ekonomiko eta instituzionalekin aliantzetan eta salerosketetan dabilta, genozidioaren ekonomia elikatuz.

Euskal Herriak Kapitalari Planto plataformatik, hainbat erakunde sozial eta sindikalez osatua, errealitate hau salatzen nahi dugu. Beharrezkoa da Israelgo Estatuarekin edozein motatako lotura ekonomiko eta politikoa haustea. Izan ere, Estatu horrek, Palestinako herriarekiko bokazio genozidari eusteaz gain, dinamika hori lurralde berrietara zabaltzen ari da, hala nola Libanora, gerra eskualde mailan hedatzeko saiakera argian Israel Handiaren proiektu supremazista sustatzeko. Edozein motatako lankidetzaren konplizitate aktiboa da. Euskal erakundeek, Eusko Jaurlaritzaren zein foru-aldundien mailan, lotura politiko, diplomatiko eta ekonomiko oro hautsi behar dituzte. Nahikoa da odolez bustitako merkataritza-harremanak koipeztatzea. Ez dago aitzakiarik.